

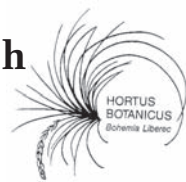
Redakční rada a redakce časopisu *Živa* vyjadřují touto cestou bezvýhradnou podporu svému dlouholetému přispěvateli a od r. 2003 i členovi redakční rady *Živy* RNDr. Miloslavu Studničkovému, CSc. – botanikovi, absolventovi Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, a řediteli Botanické zahrady Liberec.

Odmítáme zpochybňování vysoké odbornosti M. Studničky, které se v souvislosti s kauzou údajného porušování zákona při zacházení se vzácnými druhy rostlin pěstovanými v liberecké Botanické zahradě v současné době objevuje v tisku. Považujeme je za účelové, neobjektivní a primitivně nactiutračné.

Pozn. redakce: Více o této kauze najdete i v článcích dostupných na internetu – viz např. zprávy z 15. prosince 2015 a 18. ledna 2016 na liberec.idnes.cz nebo příspěvek z 23. ledna 2016 na webové stránce www.parlamentnilisty.cz.

Jan Franta

Botanická zahrada Liberec po 120 letech a její rozvoj pod vedením Miloslava Studničky

Na podzim 2015 oslavila zahrada 120 let. Ve výborné kondici, svěží, rozkvetlá, stále připravena nabídnout návštěvníkům divy přírody. Liberecká botanická zahrada má renomé u nás i ve světě. Zažila však také špatné roky. Ve válečných letech byla degradována na zelinářskou zahradu, za socialismu oscilovala mezi vědeckým botanickým centrem a „služkou“ režimu, podle toho, který činovník ji zrovna řídil.

Cestu k současnému stavu nastoupila záhy po revoluci, kdy se jejím ředitelem stal RNDr. Miloslav Studnička, CSc. Posledních 25 let díky tomu patří k nejšťastnějšímu období její existence. Léta prověřila, že M. Studnička má pro vedení BZ tu nejlepší kvalifikaci. Geobotanik hlásící se k tzv. Jeníkově geobotanické škole (prof. Jan Jeník, Přírodovědecká fakulta UK v Praze) orientovaný zprvu na xerothermní vegetaci Českého středohoří, později na terénní tropickou botaniku. Ale též vizionář, experimentátor, pěstitel, popularizátor vědy a spisovatel. Vzkřísil zahradní umění a spo-

jení s geobotanickými poznatky ho povýšil na respektovaný obor.

V průběhu let přestavěl alpinum i všechny zahradní expozice, nechal strhnout staré a nevyhovující skleníky a ve spolupráci s architektem Pavlem Vaněčkem navrhl nové řešení skleníkových pavilonů. Za skleníkový areál připomínající krystalovou drúzu získal P. Vaněček několik ocenění. V 9 skleníkových pavilonech je prezentováno 13 botanických témat. A opět léta prověřila, že témata jsou zpracována věrně a do detailu, ale i s ohledem na estetiku a především udržitelnost. Zahrada se také stala záchranným centrem CITES. Díky profesionálně vybavenému zázemí a vyškoleným zahradníkům mohla úspěšně vyřešit kardinální otázky týkající se ochrany masožravé rostliny tučnice české (*Pinguicula bohemica*), endemické na českých mokřadech, a v poslední době ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR také lomikamene trsnatého (*Saxifraga rosacea* subsp. *stein-*

mannii), endemitu poříčních skal. (Pozn.: Některým ze zahradníků M. Studnička i umožnil při svých cestách sledovat rostliny v jejich přirozeném prostředí, aby pak mohli získané poznatky uplatnit při své práci.) Mezi další úspěchy M. Studničky patří několik popisů nových druhů rostlin či množství odborných prací v českých i zahraničních časopisech. Především je to ale trvalý zájem publika. Před dvěma lety byl navíc skleníkový areál rozšířen o 10. pavilon, vzešlý opět ze spolupráce tandemu Vaněček–Studnička (viz *Živa* 2014, 4: LXXXIII). Jde o zastřešený tropický bazén určený pro pěstování velkých lekninovitých rostlin viktorie královské (*Victoria amazonica*), v. *Cruzovy* (*V. cruziana*) a euryalé vzdorné (*Euryale ferox*). Už pilotní ročník ukázal, že v Liberci umějí vypěstovat rostliny mnohem větších rozměrů, než jakých dosahují v přírodě a jaké uvádějí jejich botanické popisy! Ředitel Studnička je zároveň autorem mnoha výstav konaných ve výstavní síni botanické zahrady a čerpajících z jeho cest po tropických biomech především Latinské Ameriky, ale v poslední době i Afriky a Asie. Plán výstav je připraven na několik let dopředu.

Zdálo by se tedy, že Liberec musí být na svou botanickou zahradu náležitě hrdý. Samotní Liberečané si zahrady váží, v loňském roce dokonce označili v anketě nový lekninový pavilon jako nejkrásnější stavbu roku. Bohužel vztah radnice k její příspěvkové organizaci v průběhu let osciluje mezi úctou, ignorací i pohrdáním, jakkoli se nám to může zdát neuvěřitelné. Ačkoli je v posledních letech zahrada trvale podfinancována, jako jedna z mála městských organizací nejen vykazuje kladný hospodářský výsledek, ale dále rozvíjí své sbírky a expozice. Vývoj posledních měsíců naznačuje flagrantní narušení odborné autonomie zahrady. Odbornost M. Studničky, oceňovaná ve vědeckých kruzích doma i v zahraničí, nyní jeho nadřízení zpochybňují. Je bagatelizována výměna rostlin mezi zahradami, samotný způsob údržby sbírek a celé postavení zahrady jako záchranného centra CITES. Lze jen doufat, že M. Studnička tento bezprecedentní „boj“ vyhraje a zahrada bude pokračovat ve svých šťastných letech. Posláním botanických zahrad i problematikou CITES se bude *Živa* v některém z příštích čísel zabývat podrobněji.

1

1 Skleníkový komplex je umístěn uprostřed alpina s horskou květenou, sbírek pěnišníků, plaménků a ušlechtilých růží ve formálním rosáriu, které vévodí venkovním expozicím. Z archivu autora